

Møde i Lokalt Kulturmiljøråd onsdag den 13.05.2026, kl. 13.00-16.00
Mødelokale: DS 107

Mødedeltagere:

Anna Mette Exner, Forening for Bygnings- og Landskabskultur
Birgitte Tanderup Eybye, Arkitektskolen Aarhus
Lars Bendrup, Akademisk Arkitektforening
Merete Bøge Pedersen, Aarhus Stadsarkiv
Søren Tange Rasmussen, Den Gamle By

Gæster:

Palle Feldborg Olesen, Arealudvikling, Aarhus Kommune
Britta Lyager Degn, Arealudvikling, Aarhus Kommune

Sekretær:

Marianne Danielsen, Kulturmiljø, SAVE, Aarhus Kommune

lokalkmr@mtm.aarhus.dk

Fraværende:

Lars Krants Larsen, Moesgaard Museum

Referat

Fredspladsen Gellerup

v. Palle Feldborg Olesen, Arealudvikling, Aarhus Kommune

Lokalt Kulturmiljøråd fik en orientering om indholdet i udbudsmaterialet for Fredspladsen og bygningerne heromkring.

Bygningerne er opført i 1974 som en del af Gellerupparken og tegnet af arkitekterne Knud Blach Petersen og Mogens Harbo. Lokalt Kulturmiljøråd har i februar 2026 udtalt sig ift. bygningernes væsentlige kulturhistoriske og arkitektoniske bevaringsværdier.

Lokalt Kulturmiljøråd takker for en fin præsentation og håber på, at de fremtidige ejere ser, respekterer og fremhæver bygningernes og byrummets væsentlige arkitektoniske kvaliteter og bevaringsværdier. Rådet ser frem til at følge projektet.

For at undgå inhabilitet i tilbudsgivningen til udbuddet deltog Anna Mette Exner ikke i orienteringen.

Sager fra Byggeri

Strandvænget 5A, 8240 Risskov

Byggeri har modtaget en anmodning om en forhåndsdialog vedr. renovering af boligen på Strandvænget 5A. Ansøger ønsker at etablere kviste samt at opføre en tilbygning til boligen.

Boligen er fra 1918 og har en bevaringsmæssig værdi på 2.

Lokalt Kulturmiljøråds udtalelse

Rosengaarden, Strandvænget 5A er opført i 1918 som landsted af Grosserer Jes Jacobsen og tegnet af én af Aarhus' markante arkitekter Axel Høeg-Hansen. Bygningen er vurderet med en høj bevaringsværdi 2, udpeget som en særlig værdifuld bygning - et eksempel på et landsted / en af de første udflytter villaer i Risskov, der i sin velbevarede udformning repræsenterer væsentlige kulturhistoriske og arkitektoniske værdier.

Bygningen står velbevaret i sin bygningskrop, komposition og med særlige bygningsdetaljer - med hvidpudsede facader med velbevaret ornamentik / fine sandstensdetaljer.

Mod havesiden afgrænses haverummet på fineste vis af hovedbygningens og sidebygningens velproportionerede facader, hvor der er en fint sammenspil mellem facadernes proportionering og bygningsdetaljer.

Lokalt Kulturmiljøråd vil på det kraftigste fraråde, at der bygges til på disse facader.

Den ønskede tilbygning / orangeriet vil ændre væsentligt på bygningens komposition og udtryk og vil sløre den oprindelige loggia og de særlige bygnings- og sandstensdetaljer.

Det er Lokalt Kulturmiljøråds vurdering, at det ønskede orangeri eller evt. andre tilbygninger til facaden vil forringe bygningens bevaringsværdi.

Ønskes et orangeriet opført på grunden, bør det placeres et andet sted på grunden i god afstand fra bygningens facader.

Lokalt Kulturmiljøråd vil ligeledes på det kraftigste fraråde etablering af en ny døråbning i facaden.

En ny dør vil bryde facadens oprindelige proportionering og symmetri samt svække samspelet mellem bygningens arkitektoniske detaljer og det samlede facadeudtryk.

Etablering af en ny åbning vil medføre tab eller forstyrrelse af oprindelige bygningsdele og detaljer, som er væsentlige for bygningens kulturhistoriske og arkitektoniske værdi.

Bygningens tagflader står i dag med et skæmmende antal ovenlysvinduer, der er placeret i større grupper, og som på en uheldig vis bryder tagfladen og slører øvrige bygningselementer som bl.a. den fint detaljerede skorsten mod havesiden.

Skorstenen er oprindeligt det eneste element, der bryder tagfladen. Et bygningselement med en fin detaljering og arkitektonisk værdi for facaden, som har brug for luft omkring sig.

Det er således Lokalt Kulturmiljøråds anbefaling, at der ikke etableres kviste i tagfladen, men at man i stedet i fremtiden bør se på hvorledes de eksisterende ovenlys kan minimeres og udskiftes med enkle historiske tagvinduer.

De ønskede kviste er for store, for høje og er samtidig placeret uden hensyntagen til skorstenen, grat-spærene og bryder rytmen i de underliggende facader.

Gives der mod Rådet anbefaling mulighed for at etablere kviste i tagfladen, vil det kræve en bedre arkitektonisk bearbejdning i respekt for bygningens eksisterende bygningselementer og bygningens facaderytme. Der bør arbejdes med:

- Mindre kviste, der respekterer facadens hierarkiske opbygning, tagets hældning/udformning
- Kviste der er bedre tilpasset bygningen og Axel Høeg-Hansens arkitektur, formsprog og detaljering. Her kan evt. søges inspiration i størrelse og udformning af de nyere runde kviste (1994) på Axel Høeg-Hansens bygninger i Park Allé.
- At der sikres luft omkring den eksisterende skorsten, og at der ikke placeres så mange kviste på tagfladen, men at disse på alle facader placeres ift. den eksisterende facade, lige over de underliggende vinduer.
- At der ikke etableres kviste tæt på tagets grat-spær, og at der ikke etableres kviste på i bygningens smalle gavltage.

Rosengaarden er en særlig fin og velbevaret repræsentant for de første landsteder og store villaer i Risskov og for Arkitekten Axel Høeg-Hansen – en væsentlig del af vores kulturarv, der bør bevares og behandles nænsomt.

Lokalt Kulturmiljøråd har ikke taget stilling til det på situationsplanen viste Strandhus, placeret der hvor den bevaringsværdige villa Strandvænget 5B ligger i dag.

Klokkerfaldet 48, 8210 Aarhus V

Ansøgning om opførelse af tilbygning til enfamiliehus af Arkitekterne Friis og Moltke opført i 1968, bevaringsværdi 4.

Ejer ønsker at opføre en tilbygning til huset langs den tidstypiske og karaktergivende havemur.

Lokalt Kulturmiljøråds udtalelse

Det eksisterende hus på Klokkerfaldet 48 fremstår med en klar arkitektonisk bygningskomposition og facade ud mod gaden, hvor huset murede facade fortsætter over i den karaktergivende havemur, der strækker sig mellem det eksisterende hus og garage og skaber en fin afgrænsning af havens rum. Muren afspejler grundens let faldende terræn på en fin måde.

Det eksisterende hus fremstår med nogle enkle bygningselementer - et markant og tidstypisk mur- og gavlmotiv mod gaden.

Det ønskede projekt tegner videre på dette motiv og den oprindelige arkitektur. Det er positivt, at de eksisterende havemure bevares, og at tilbygningen følger det let faldende terræn. Der er et tydeligt hierarki mellem den eksisterende bygning og tilbygningen - hvor det oprindelige hus fortsat har hovedrollen, og hvor tilbygningen og det nye gavlmotiv er væsentligt mindre.

Rådet finder det særlig væsentligt, at det oprindelige hus, facader, vinduesåbninger og lukkede partier bevares – samt at der i den kommende detaljering og materialevalg til mellembygning, tilbygning, murkroner, vinduer mv. tages udgangspunkt i det oprindelige hus, og at der er et særligt fokus på overgangene og hierarkiet mellem bygningsdelene.

Orientering om SAVE – registreringer

Forslag til Tillæg nr. 8 til KP25 - Bevaringsværdige bygninger Midtby.

Høringerne er slut, og der er indkommet 30 høringsvar.

Tillægget er nu på vej til Byrådet til endelig vedtagelse.

Forslag til Tillæg nr. 7 til KP25 - Bevaringsværdige bygninger Vejlbj Risskov

Høringerne er slut, og der er indkommet 14 høringsvar.

Høringsvarene er under behandling.

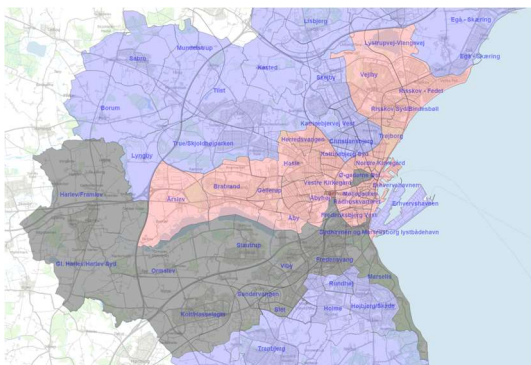
Forslag til Tillæg nr. 5 til KP25 - Bevaringsværdige bygninger Åby

Kommuneplanforslaget er i offentlig høring fra den 1. maj – 1. juli 2026.

Se link under offentliggørelser.

SAVE-teamet er ved at være færdige med registreringerne i Gellerup, Brabrand og Årslev.

Herefter er det planen at registrere delområderne Holme, Højbjerg og Skåde.

Aarhus Amtssygehus

Britta Lyager Degn, Arealudvikling, Aarhus Kommune
Orientering om Aarhus Amtssygehus og erfaringer med Kvalitetshåndbogen.

Lokalt Kulturmiljøråd takker for en fin præsentation og anerkender det store arbejde, der er gjort for at understøtte ombygningen af de bevaringsværdige bygninger, så Axel Høeg-Hansens bygninger ikke mister væsentlige detaljer, men også fremadrettet vil fremstå som en ensartet bebyggelse. Rådet ser de gode erfaringer med udarbejdelsen og brugen af Kvalitetshåndbogen, som en vigtig erfaring og et vigtigt redskab for Aarhus Kommunens fremadrettede arbejde med de bevaringsværdige bygninger.

Rådet ønsker fortsat at følge projektet.

<https://amtssygehuset.dk/om-amtssygehuskvarteret/udviklingsplan-for-amtssygehuset#kvalitetshaandbog-for-de-bevaringsvaerdige-bygninger-1a>

Rådet er blevet orienteret om følgende plansager, høringer og offentliggørelser.
Sagerne forventes ikke at blive drøftet på mødet.

Offentliggørelser til høring

Forslag til Lokalplan 1261 – Bevarende lokalplan for Valbyvej 11, Aarhus C

[Forslag til Lokalplan nr. 1261 - Bevarende lokalplan for Valbyvej 11, Aarhus C | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)

Høringsfrist 15. maj 2026

Forslag til Lokalplan 1259 – Dagligvarebutik, Haurumsvej 8, Tilst

[Forslag til Lokalplan nr. 1259 - Dagligvarebutik, Haurumsvej 8, Tilst | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)

Høringsfrist 5 juni 2026

Forslag til Lokalplan 1260 – Serviceerhverv, Langkærvej 2D og 2E, Tilst

[Forslag til Lokalplan nr. 1260 - Serviceerhverv, Langkærvej 2D og 2E, Tilst | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)

Høringsfrist 5. juni 2026

Forslag til Tillæg nr. 5 til Kommuneplan 2025 - Bevaringsværdige bygninger Åby

[Forslag til Kommuneplantillæg nr. 5 - Vurdering af bevaringsværdige bygninger \(1-4\) | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)

Høringsfrist 1. juli 2026

Offentliggørelser efter endelig vedtagelse

Lokalplan 1222 – Etagebyggeri ved Byvangs Allé, Viby

5. maj 2026, [Lokalplan nr. 1222 er vedtaget | Deltag Aarhus – Aarhus kommune](#)